

Praha: 21. 7. 2021
Číslo jednací: 086968/2021/KUSK
Spisová značka: SZ_075208/2021/KUSK/3
Vyřizuje: Mgr. Robert Pepperný / 1.931
Značka: OŽP/RP

Dle rozdělovníku

Výjimka z ochranných podmínek zvláště chráněných živočichů druhů velevrub malířský (*Unio pictorum*), skokan zelený (*Pelophylax esculentus*), sova pálená (*Tyto alba*) a rak bahenní (*Astacus leptodactylus*) – „Mrlina, Budiměřice, oprava nátrží, ř. km 3,100-3,200“ – rozhodnutí

Rozhodnutí

Krajský úřad Středočeského kraje, Odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen „Krajský úřad“), jako orgán ochrany přírody příslušný podle ust. § 77a odst. 5 písm. h) zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 114/1992 Sb.“), a podle ust. § 29 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, a na základě správního řízení vedeného podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“),

I. povoluje výjimku

podle ust. § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. ze zákazů uvedených v ust. § 50 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů druhů velevrub malířský (*Unio pictorum*) a rak bahenní (*Astacus leptodactylus*), konkrétně je chytat, rušit, zraňovat nebo usmrcovat, sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stádia nebo jimi užívaná sídla a

II. povoluje výjimku

podle ust. § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., ve spojení s ust. § 56 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 114/1992 Sb., ze zákazů uvedených v ust. § 50 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, kteří jsou zároveň předmětem ochrany podle práva Evropských společenství,

druhu skokan zelený (*Pelophylax esculentus*), konkrétně je chytat, rušit, zraňovat nebo usmrcovat, sbírat, ničit, poškozovat či přemisťovat jejich vývojová stádia nebo jimi užívaná sídla a druhu sova pálená (*Tyto alba*), konkrétně je rušit.

Výjimka z ochranných podmínek zvláště chráněných živočichů dle výroku č. I. rozhodnutí a z ochranných podmínek zvláště chráněných živočichů, kteří jsou zároveň předmětem ochrany podle práva Evropských společenství dle výroku č. II. rozhodnutí je vydána k realizaci stavební akce: „Mrlina, Budiměřice, oprava nátrží, ř. km 3,100-3,200“, která spočívá v opravě opevnění koryta vodního toku Mrliny v úseku dlouhém cca 100 m záhozem z lomového kamene a urovnáním líce včetně odstranění nánosů z bermy, na pozemcích parc.č. 363/17, 234/1, 53/1, 51/31, 51/29, 51/28, 51/1 a 59 v k.ú. Budiměřice. Výjimka dle výroku č. I. a výroku č. II. rozhodnutí je povolena organizaci Povodí Labe, státní podnik, IČO: 70890005, Víta Nejedlého 951/8, 500 03 Hradec Králové, za předpokladu, že nositel výjimky zajistí dodržení následujících podmínek, které jsou stanoveny v souladu s ust. § 56 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb.:

1. Na staveništi bude zajištěna přítomnost odborně způsobilé osoby (s dokončeným vysokoškolským vzděláním biologického směru nebo podobného typu zaměření) zajišťující biologický dozor stavby. Tato osoba prověří v době před zahájením prací v korytu vodního toku a dále bude průběžně kontrolovat i v době provádění stavby, zda se v prostoru staveniště nenacházejí jedinci zvláště chráněných živočichů druhů velevrub malířský, rak bahenní a skokan zelený. Pokud zde budou identifikováni, bude touto osobou zajištěn jejich sběr či odchyt a záchranný transfer všech nalezených jedinců na předem vytipovanou náhradní lokalitu umístěnou co nejblíže místu původního výskytu, která bude obdobně odpovídat jejich stanovištním požadavkům a kde zároveň nebudou probíhající činností negativně ovlivněni.
2. Vlastní zemní práce v korytě vodního toku mohou být prováděny v období od 15. srpna do 31. října.
3. Platnost povolené výjimky je omezena do 31. 12. 2024.

Počty zvláště chráněných živočichů jednotlivých druhů, na které se toto rozhodnutí vztahuje, není možno v současné době stanovit, protože v tomto okamžiku není známo, kolik jedinců se bude v zájmové oblasti v době realizace záměru vyskytovat, přímo z místa realizace záměru neexistují o jejich výskytu žádné konkrétní údaje a jejich výskyt je pouze předpokládán na základě dřívějších pozorování z širšího území.

Způsob kontrol je založen na základě ust. § 85 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., které umožňuje Krajskému úřadu kontrolovat, jak je dodržováno vydané rozhodnutí, při místních kontrolách na místě realizace záměru, ze zasílaných zpráv o realizaci činnosti apod.

Dle ust. § 27 odst. 1 správního řádu je účastníkem tohoto řízení organizace Povodí Labe, státní podnik, IČO: 70890005, Víta Nejedlého 951/8, 500 03 Hradec Králové.

Krajský úřad při povolení předmětné výjimky postupoval v souladu s ust. § 56 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 114/1992 Sb.

Nositel výjimky je v souladu s ust. § 56 odst. 7 zákona č. 114/1992 Sb. povinen do 31. prosince příslušného roku nahlásit orgánu ochrany přírody zásah provedený na základě povolené výjimky.

Odůvodnění

Krajskému úřadu byla dne 16. 6. 2021 doručena žádost organizace Povodí Labe, státní podnik, IČO: 70890005, Víta Nejedlého 951/8, 500 03 Hradec Králové (dále jen „žadatel“), o povolení výjimky podle ust. § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. z ochranných podmínek zvláště chráněných živočichů druhů velevrub malířský (*Unio pictorum*), rak bahenní (*Astacus leptodactylus*), skokan zelený (*Pelophylax esculentus*) a sova pálená (*Tyto alba*), z důvodu realizace stavební akce: „Mrlina, Budiměřice, oprava nátrží, ř. km 3,100-3,200“, spočívající v opravě opevnění koryta Mrliny v úseku dlouhém cca 100 m záhozem z lomového kamene a urovnáním líce. Koryto Mrliny je v tomto úseku v bermě opevněné a oprava naváže na stávající opevnění. Jedná se o udržovací práce v korytě toku. Profil koryta bude uveden do původních parametrů a kapacity. Stavbou budou dotčeny pozemky parc.č. 363/17, 234/1, 53/1, 51/31, 51/29, 51/28, 51/1 a 59 v k.ú. Budiměřice. Předpokládaný termín realizace stavby je v období 2021 – 2023 s ohledem na přidělení finančních prostředků. Celková doba realizace stavby bude cca 2 měsíce s ohledem na technologii stavby a podmínky výstavby.

Orgánu ochrany přírody byly předloženy k předmětnému řízení následující materiály:

- žádost o povolení výjimky
- situace a příčné řezy
- záměr opravy
- zápis z interního jednání

Krajský úřad oznámil dopisem ze dne 18. 6. 2021 pod č.j. 075208/2021/KUSK všem známým účastníkům řízení: žadateli a dotčené obci (obec Budiměřice), která je dle ust. § 71 zákona č. 114/1992 Sb. ve svém územním obvodu účastníkem řízení ve smyslu ust. § 27 odst. 3 správního řádu, a dále příslušným zapsaným spolkům (ANGREŠT, z.s.; Česká společnost ornitologická; Sdružení Miláčov, z.s.), které požádaly o informace o zahajovaných správních řízeních v těchto věcech podle ust. § 70 odst. 2 zákona

č. 114/1992 Sb., zahájení správního řízení a v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu dal účastníkům řízení možnost vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí a zároveň jim sdělil, že jsou podle ust. § 36 odst. 1 správního řádu oprávněni navrhopvat důkazy a činit i jiné návrhy po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí a také, že v souladu s ust. § 36 odst. 2 správního řádu mohou před vydáním rozhodnutí vyjádřit v řízení své stanovisko. Žádný spolek neoznámil svou účast v předmětném správním řízení ve smyslu ust. § 70 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. a nestal se proto jeho účastníkem. Do dnešního dne se žádný z účastníků řízení nevyjádřil k podkladům předmětného řízení, nenavrlh důkazy ani neučinil jakýkoli návrh.

Velevrub malířský je dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., zvláště chráněným živočichem, který je zařazen do kategorie „kriticky ohrožené“ druhy živočichů. Skokan zelený a sova pálená jsou dle výše uvedené vyhlášky zařazeny mezi „silně ohrožené“ a rak bahenní mezi „ohrožené“ druhy živočichů. Předmětná lokalita představuje pro tyto zvláště chráněné živočichy místo, které splňuje některé jejich biotopové nároky, zejména z hlediska potravních zdrojů, úkrytů a rozmnožování. Podle údajů z předložené žádosti byl dle nálezové databáze ochrany přírody a na základě terénních pozorování a zkušeností z blízkých lokalit (RNDr. Michal Vávra a Mgr. Jan Špaček, Ph.D) v lokalitě monitorován výskyt zvláště chráněných druhů (které jsou předmětem žádosti), u kterých lze předpokládat vliv záměru. Blížší údaje o jejich možném výskytu v místě záměru, způsobu dotčení či počtech jedinců nejsou uvedeny. Vzhledem k předpokládanému výskytu zvláště chráněných živočichů je možno požadovanou výjimku povolit podle ust. § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. pouze v případě, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmy ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody. Dále, jelikož skokan zelený a sova pálená patří zároveň mezi druhy, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, lze výjimku povolit jen tehdy, pokud je dán některý z důvodů uvedených v ust. § 56 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., neexistuje-li jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. Na základě těchto skutečností Krajský úřad prostudoval předloženou žádost, zhodnotil možné dopady záměru „Mrlina, Budiměřice, oprava nátrží, ř. km 3,100-3,200“ na předmětné zvláště chráněné živočichy a došel k závěru, že realizace záměru je možná. Podle předložené žádosti a přiloženého dokumentu „Záměr opravy“ je upravené koryto vodního toku vodním dílem. Účelem prací je oprava opevnění, čímž bude uvedeno koryto do původních parametrů a zajištěna protipovodňová opatření toku. Cílem realizace opravných prací je zabezpečení stability opevnění a zabránění další degradace opevnění koryta vč. zajištění bezpečnosti při zachování stávajících parametrů. Předmětný úsek se nachází pod obcí Budiměřice. V celém úseku vodního toku je úprava s ochrannými hrázemi. Zásahem do koryta vodního toku (budování nepovolených hrázek) došlo k narušení levého břehu a původního kamenného opevnění

(dlažba na sucho s prolitím cementovou maltou), v současnosti vznikla souvislá nátrž v délce cca 50 m. Dále je uvedeno, že v případě neprovedení navrhovaných prací hrozí v delším časovém období ke zvětšení poškození opevnění toku a tím by mohl být ohrožen veřejný zájem spočívající v ochraně před povodněmi (ohrožen majetek fyzických i právnických osob, případně i ohrožení života a zdraví obyvatel). V tomto případě je veřejný zájem spatřován ve skutečnosti, že realizací předmětného záměru dojde k zajištění stability narušeného upraveného koryta vodního toku jako vodního díla. Předmětná činnost je žadateli uložena v ust. § 47 odst. 2 písm. c) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, podle něhož se správou vodních toků také rozumí povinnost provozovat a udržovat v řádném stavu vodní díla v korytech vodních toků nezbytná k zabezpečení funkcí vodního toku, popřípadě vodnímu toku převážně sloužící, která správci vodních toků vlastní, případně je užívají z jiného právního důvodu. Podle ust. § 59 odst. 1 písm. b) téhož zákona je vlastník vodního díla povinen udržovat vodní dílo v řádném stavu tak, aby nedocházelo k ohrožování bezpečnosti osob, majetku a jiných chráněných zájmů. Z hlediska posouzení závažnosti zásahu na dotčené zvláště chráněné živočichy je třeba zohlednit, že jejich výskyt přímo v místě zásahu je pouze předpokládaný (hypotetický) a není zde potvrzený (v Nálezové databázi ochrany přírody spravované Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR je výskyt některých z těchto druhů evidován několika záznamy pouze z širšího okolí místa záměru), vliv záměru na tyto druhy bude minimalizován prováděním prací ve vhodném období a dále, pokud budou jedinci předmětných druhů (vyjma sovy pálené, u které může dojít maximálně k nevýznamnému rušení v malé části potravního biotopu) před zahájením prací a v jejich průběhu v místě záměru přesto zjištěni, bude zajištěn jejich záchranný přenos na jinou vhodnou lokalitu v blízkosti původního výskytu a vliv záměru tak nezpůsobí ohrožení jejich populací v rámci širšího území. Po porovnání míry (intenzity) obou veřejných zájmů je z pohledu Krajského úřadu zřejmé, že veřejný zájem na realizaci záměru v daném případě převažuje nad veřejným zájmem na ochraně zvláště chráněných živočichů. Z tohoto důvodu postupoval Krajský úřad v souladu s ust. § 56 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 114/1992 Sb., tj. výjimku lze povolit v zájmu prevence závažných škod, zejména na úrodě, dobytku, lesích, rybolovu, vodách a ostatních typech majetku a dále v zájmu veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti nebo z jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru a důvodů s příznivými důsledky nesporného významu pro životní prostředí – konkrétně se zde jedná o zájem prevence závažných škod na vodách a ostatních typech majetku a o zájem veřejné bezpečnosti, jak vyplývá z výše uvedeného popisu.

U zvláště chráněných druhů živočichů, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství lze dále (otázka převahy jiného veřejného zájmu nad zájmem ochrany přírody a určení konkrétních důvodů uvedených v ust. § 56 odst. 2 zákona

č. 114/1992 Sb. jsou popsány a odůvodněny výše) výjimku povolit tehdy, neexistuje-li jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany.

Neexistenci jiného uspokojivého řešení Krajský úřad spatřuje ve skutečnosti, že navrhovaný záměr spočívá v uskutečnění nezbytných udržovacích prací ve vytipovaném úseku vodního toku s poškozeným původním kamenným břehovým opevněním, prováděných ze zákonem stanovené povinnosti příslušným správcem vodního toku, bez nichž by docházelo k další degradaci opevnění koryta vodního toku a k ohrožení stability ochranné hráze.

Dále je možno požadovanou výjimku povolit v případě, pokud povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. Dle ust. § 3 odst. 1 písm. t) zákona č. 114/1992 Sb. je stav druhu z hlediska ochrany považován za "příznivý", Dle ust. § 3 odst. 1 písm. t) zákona č. 114/1992 Sb. je stav druhu z hlediska ochrany je považován za "příznivý", jestliže údaje o populační dynamice příslušného druhu naznačují, že se dlouhodobě udržuje jako životaschopný prvek svého přírodního stanoviště, a přirozený areál rozšíření druhu není a pravděpodobně nebude v dohledné budoucnosti omezen, a existují a pravděpodobně budou v dohledné době i nadále existovat dostatečně velká stanoviště k dlouhodobému zachování jeho populací.

Areál rozšíření skokana zeleného zahrnuje podle datových zdrojů Informačního portálu ochrany přírody Evropy od atlantického pobřeží severozápadní Francie po střední Povolží. Na severu zasahuje do Dánska, jižního Švédska a v Ruska k Finskému zálivu. Na jihu zasahuje do severní Itálie a na sever Balkánu zhruba v okolí toku Dunaje. V ČR se vyskytuje v nížinách a středních polohách do nadmořské výšky zhruba 700 m po celém území státu. Údaje o rozšíření ale obsahují pravděpodobně nejvíce skrytých nepřesností. Méně zkušený pozorovatelé mohli tuto formu velmi snadno zaměnit s mateřskými druhy, tj. skokanem krátkonohým a skřehotavým.

Sova pálená se podle internetového portálu BioLib.cz v poddruhu *Tyto alba guttata* vyskytuje ve střední a východní Evropě. Nizozemím, Belgií, údolím Rýna v Německu, severní a východní Francií, Švýcarskem a Chorvatskem probíhá hranice s *T. a. alba*. Většina populací je stálá, nebo se v zimě potulují nedaleko hnízdišť, i když jsou známy přelety i do vzdálenosti více než 1500 km. V ČR se vyskytuje nehojně na většině území v nižších polohách, v horách se vzácně vyskytuje do výšek cca 800 m n. m. Stejně jako ve většině Evropy se i u nás početní stavy snižují, v letech 2001-03 u nás hnízdilo 130-500 párů.

Protože realizací záměru nedojde k likvidaci, ale pouze ke krátkodobému dočasnému ovlivnění, možných stanovišť (resp. jejich marginálních součástí) výše uvedených druhů, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, bude vliv na tyto druhy živočichů zanedbatelný.

V případě všech projednávaných druhů je výjimka k činnostem vyjmenovaným ve výroku rozhodnutí vyvolána zejména činnostmi souvisejícími s udržovacími pracemi v korytě vodního toku za použití těžké techniky a provozem nákladních automobilů. Eliminace těchto činností není vzhledem k neexistenci jiného uspokojivého řešení zcela možná. K zmírnění dopadu záměru na předmětné zvláště chráněné druhy živočichů stanovil Krajský úřad dle ust. § 56 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. ve výroku rozhodnutí několik podmínek, za jejichž splnění je možné záměr realizovat. Podmínka č. 1 stanovuje požadavky na zajištění ochrany a provedení záchranného transferu jedinců zvláště chráněných druhů s omezenou schopností rychlého přemístění, pokud budou zjištěni v místě provádění záměru na základě předchozího podrobného průzkumu a průběžné kontroly prostřednictvím odborně způsobilé osoby zajišťující biologický dozor stavby. Cílem je zabránit jejich zraňování či usmrcování při provádění prací v předmětném úseku koryta vodního toku. V tomto případě neexistuje jiné vhodné řešení. Podmínkou č. 2 je žadateli uloženo, v jakém období může být záměr realizován, aby bylo zabráněno možnému ohrožení raka bahenního a skokana zeleného v kritických obdobích jejich životních cyklů (jarní až letní výskyt juvenilních stadií ve vodním prostředí a období zimování). Podmínkou č. 3 byla platnost povolené výjimky omezena do 31. 12. 2024, aby bylo zajištěno, že k provedení záměru dojde v relativně nezměněných podmínkách z hlediska stávajícího výskytu zvláště chráněných druhů a charakteru prostředí v dotčeném území. Pokud nebude záměr realizován v tomto období, je nutno na základě aktualizovaného průzkumu požádat o případné udělení nové výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných živočichů, případně rostlin.

Krajský úřad v předmětném rozhodnutí zohlednil ust. § 56 odst. 7 zákona č. 114/1992 Sb., přičemž druhy zvláště chráněných živočichů jsou v rozhodnutí uvedeny. Jejich množství, které závisí na aktuálním výskytu v území, nelze předem zjistit. K jejich usmrcování nebude vědomě docházet. Důvod pro povolení výjimky je v rozhodnutí uveden. Podmínky časové a místní, při nichž lze výjimku realizovat jsou stanoveny v podmínkách rozhodnutí. Způsob kontrol je ve výrokové části rozhodnutí uveden, za účelem ověření dodržování obsahu tohoto rozhodnutí v souladu s ust. § 85 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.

Při posuzování žádosti a stanovení podmínek rozhodnutí Krajský úřad vycházel především z informací, které žadatel uvedl ve svém podání včetně přiložených dokumentů, z datových zdrojů Portálu Informačního systému ochrany přírody včetně Nálezové databáze ochrany přírody, z internetového portálu BioLib.cz a ze znalosti požadavků na ochranu předmětných zvláště chráněných živočichů. Vzhledem k dostatečným informacím pro vydání rozhodnutí Krajský úřad upustil od svolání ústního jednání spojeného s místním šetřením.

Vzhledem k výše uvedenému Krajský úřad rozhodl tak, jak je uvedeno ve výrokové části rozhodnutí a povolil organizaci Povodí Labe, státní podnik, IČO: 70890005, Víta Nejedlého 951/8, 500 03 Hradec Králové výjimku podle ust. § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. ze zákazů uvedených v ust. § 50 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů druhů velevrub malířský (*Unio pictorum*) a rak bahenní (*Astacus leptodactylus*), konkrétně je chytat, rušit, zraňovat nebo usmrcovat, sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stádia nebo jimi užívaná sídla a dále výjimku podle ust. § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., ve spojení s ust. § 56 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 114/1992 Sb., ze zákazů uvedených v ust. § 50 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, kteří jsou zároveň předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, druhu skokan zelený (*Pelophylax esculentus*), konkrétně je chytat, rušit, zraňovat nebo usmrcovat, sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stádia nebo jimi užívaná sídla a druhu sova pálená (*Tyto alba*), konkrétně je rušit, k realizaci záměru: „Mrlina, Budiměřice, oprava nátrží, ř. km 3,100-3,200“, a to až do 31. 12. 2024, kdy končí platnost povolené výjimky.

Poučení o odvolání:

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podat ve lhůtě do 15 dní ode dne jeho oznámení odvolání k Ministerstvu životního prostředí podáním učiněným u Krajského úřadu Středočeského kraje.

.....
oprávněná úřední osoba
Mgr. Robert Pepperný
Odbor životního prostředí a zemědělství
Oddělení ochrany přírody a krajiny
Odborný referent

Rozdělovník:

Obdrží na doručenkou – účastníci řízení:

Povodí Labe, státní podnik, Víta Nejedlého 951/8, 500 03 Hradec Králové
(ID DS: dbyt8g2)

obec Budiměřice, Budiměřice 7, 288 02 Nymburk (ID DS: zusan2z)